

כללי אזכור מקורות

העיקרון החשוב ביותר של כתיבה אקדמית היא לומר דבר בשם אומרו. על הכותבים לייחס כל רעיון או פיסת מידע למקורם, ולהימנע מלייחס לעצמם רעיונות או מידע שמקורם באחרים. אין כל פגם בכך שהרעיונות המובאים בהצעת המחקר מקורם בהוגים או חוקרים קודמים בנושא, אך המקורות צריכים להיות מובאים במפורש ובצורה ברורה. להלן מספר כללים החלים על אמירת דבר בשם אומרו:

1) כל רעיון, אמירה, ידיעה, ממצאים, ציטוט, טבלה או ציור הלקוחים ממקור אחר, ילוו במראה מקום בגוף העבודה. מראה המקום יבוא בסוגריים ויכלול את שם המשפחה של המחבר/ים, שנת הפרסום והעמוד/ים (אם ההפניה היא לעמוד/ים מסוימים לדוגמה: (שטיינברג, 2007 עמ' 52). פרטיו המלאים של המקור המאוזכר יבואו ברשימה הביבליוגרפית. כך יש לנהוג גם לגבי אזכור המובא בהערות. כלל זה חל לגבי כל מקור, בין שמדובר בספר, מאמר, עבודה, עיתון, הרצאה כולל מקור אינטרנטי וכדומה. אם שם החוקר מופיע בגוף הטקסט, אז מספיק לרשום את הפרטים הנוספים בסוגריים, לדוגמה: (חמי-זינימן (2008 עמ' 47) הסבירה....

2) בהפניה לעמודים ספציפיים במקור לועזי, יש להשתמש ב-p. לעמוד בודד וב-pp. לשני עמודים או יותר (לדוגמה: Jones, 2008, p.225; Smith, 1979, pp. 34-36).

3) יש להכניס ציטטה קצרה (משפט אחד) בין מירכאות. ציטטה שאורכה למעלה ממשפט אחד יש לרשום במוכנס (לא בקו השוליים של העמוד, אלא פנימה לו) בלי מירכאות ומוזחת (indented) לדוגמה:

קבוצות אינטרס הן מרכיב חשוב ולא מוכר של החיים המדיניים-חברתיים בישראל. חשוב משום שישראל היא מדינה דמוקרטית ופלורליסטית שיש בה הרבה אינטרסים, מאוויים המבקשים אפיקים קבוצתיים, ואזרחים השואפים להביאם לידיעתו (ולפעולתו) של השלטון (ישי, 2006).

4) השמטת מילה או יותר מתוך קטע מצוטט, תצוין באמצעות שלוש נקודות במקום המילים שהושמטו. לדוגמה: "הסיבה השנייה...מתייחסת למעמד חברתי."

5) שמות מחברים לועזיים ייכתבו בתעתיק עברי מחוץ לסוגריים, מלווים בהפניות שייכתבו בלועזית בתוך סוגריים, עם שנת פרסום, לפי סדר ABC. כשמוזכרים יחדיו בתוך סוגריים שמות מחברים בעברית ובלועזית יבואו קודם העבריים, בסדר א"ב. בהקשר זה, אין לכתוב ר' "או ראה" כתרגום ל"see" - אלא "ראו".

6) הפרדה בין הפניות למקורות של מחברים שונים הנזכרים יחד תיעשה בנקודה-פסיק; לצורך הפרדה בין הפניות למקורות של אותו מחבר יוטל פסיק בין שנות הפרסום (לדוגמה: אברהמי, 1986, 1983; ירושלמי, 1993; מזור, 1997).

7) אם להפניה אחת המופיעה בסוגריים יש כמה מחברים, יש להשתמש בסימן & לפני השם האחרון, ולא במילה and לדוגמה: (Cohen & Levy, 1988).

8) פסיק יוטל לפני שם אחרון בלועזית, אך לא בעברית (לדוגמה: אדם, כהן ולוי, 1992 לעומת Adam, Cohen, & Levy, 1992).

9) אם יש שני מחברים שונים, בעלי אותו שם משפחה, יש לרשום בטקסט גם את האות הראשונה של שמם הפרטי, לפני שם המשפחה, אף אם פרסומיהם אינם מאותה שנה.

10) אם יש שני מחברים לפריט, יש להזכיר את שניהם בכל הפניה; אם יש שלושה, ארבעה או חמישה, יש להזכיר את כולם בהפניה הראשונה, ומן ההפניה השנייה ואילך יש לכתוב את שם המחבר הראשון בתוספת "et al.". אם יש שישה מחברים או יותר, יש לרשום את שם המחבר הראשון בתוספת "et al." כבר בהפניה הראשונה (ברשימת המקורות, מחבר שביעי והלאה יירשמו כ "et al. ").

11) אם יש שני פרסומים או יותר של אותו מחבר מאותה שנה, יש להוסיף א (בעברית) או a (באנגלית) לפרסום הראשון ב, או b לפרסום השני, וכך הלאה (בנימיני, 1995א, 1995ב; Jones, 1997a, 1997b) בהתאם לרישום ברשימת המקורות. אם יש שני פרסומים של אותו מחבר מאותה שנה אך אחד בעברית ואחד בלועזית, אין להוסיף להם אותיות. השמטת מילה או יותר מתוך קטע מצוטט, תצוין באמצעות שלוש נקודות במקום המילים שהושמטו. לדוגמה: "הסיבה השנייה...מתייחסת למעמד חברתי".

להלן דוגמאות לאופן הרישום של סוגי המקורות הנפוצים:

ספר

מבנה הרישום: שם משפחה, ראשי תיבות של השם פרטי. (שנה). שם הספר. עיר, ארץ: שם ההוצאה לאור.

דוגמאות:

גרוסמן, די (תשמ"ז 1987). הזמן הצהוב. תל-אביב, ישראל: הקיבוץ המאוחד.

Piaget, J. (1952). *Judgment and reasoning in the child*. New York, NY: The Humanities Press.

הערה: שימו לב שבעברית רושמים את פרטי ההוצאה לאור בסדר הבא: עיר, ארץ ושם ההוצאה. בלועזית רושמים את פרטי ההוצאה לאור בסדר הבא: Town, Country; Publisher. במידה ויש מספר ערים (סניפים) יש לרשום את העיר הרשומה קודם. (הוספת שם הארץ הנה תוספת של המהדורה השישית).

ספר ערוך

יש לציין (עורך) לאחר שם המחבר או (Ed.) בלועזית.

דוגמה:

שפיר, ג"מ, אלדר, ע' וגלעדי ח' (עורכים). (2000). *בינה מלאכותית בשנות האלפיים* (כרכים 2-1). ירושלים: מאגנס.

Johnson, M. R., Levine, J., & Barnaby, J. (Eds.). (1987). *Cognitive functioning* (Vols. 1-3). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall .

פרק בתוך ספר ערוך

מבנה הפריט : שם משפחה, שם פרטי. (שנה). שם המאמר. בתוך : שם העורך (עורך), שם הספר, עמודים. עיר, ארץ : שם ההוצאה לאור.
הערה : כאשר רושמים את שם העורך, רושמים את ראשי התיבות של השם הפרטי לפני שם המשפחה!

דוגמה :

שפיר, ג"מ, אלדר, ע' וגלעדי ח' (1992). "העישון מסוכן לבריאות": האם הדבר נכון גם בתפקוד קוגניטיבי? בתוך י' גלבר וא' אברהמי (עורכים), *מחקרים בבריאות הציבור* (עמ' 34-77). ירושלים : אקדמון

Johnson, M. R., Levine, J., & Barnaby, J. (1987). Cognitive development in China and the USA: A cross-cultural comparison. In B. Bolling & K. L. Rasmussen (Eds.), *Cross-cultural perspectives in psychological research: Vol. 2. Cognition* (pp. 344-369). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

מאמר בכתב עת

מבנה הפריט : שם משפחה, שם פרטי. (שנה). שם המאמר. שם כתב-העת מספר כרך (מספר החוברת), עמודים.
הערה : בניגוד לגירסאות הקודמות של ה APA אין צורך לציין כרך (vol.) וחוברת, אלא את מספר הכרך, מספר החוברת. גם אין צורך לציין עמודים p או pp בלעז או עמ' בעברית.

דוגמאות:

קניאל, ש' (2001). העברה בלמידה : תקוות חדשות. *מגמות*, 3, 41, 301-321.

Wolchik, S. A., West, S. G., Sandler, I. N., Tein, J., Coatsworth, D., & Lengua, L., et al. (2000). An experimental evaluation of theory-based mother and mother-child programs for children of divorce. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 68, 843-856.

עבודת מ.א. או דוקטורט

מבנה הפריט : שם משפחה, שם פרטי (שנה). *כותרת העבודה*. מסגרת העבודה, אוניברסיטה או מוסד.

דוגמא :

צפיר, ח' (2000). הכשרת סטודנטים לסייעוד לקביעת עדיפויות בתכנון הטיפול בחולים באמצעות סימולציות קליניות מקוונות. חיבור לשם קבלת התואר מוסמך, אוניברסיטת תל אביב.

עיתון יומי

מבנה הפריט: שם משפחה, שם פרטי. (שנה, יום בחודש, חודש). שם המאמר. שם העיתון, עמודים.

דוגמאות:

קים, ח' (1996, 17 דצמבר). פונדמנטליזם חברתי עכשיו. הארץ, ב1.

Schwartz, J. (1993, September 30). Obesity affects economic & social status. *The Washington Post*, pp. A1, A

הערה: יש עיתונים שכוללים מספר חלקים נפרדים, וכל חלק זוכה למספור עמודים נפרד. אם מצוין, למשל, שהמאמר התפרסם בעמודים ב1, יש לפנות לעמוד הראשון של החלק השני. עיתון באנגלית, A4: למשל, מפנה לעמוד הרביעי בחלק הראשון של העיתון.

ערך מאנציקלופדיה

מבנה הפריט: שם משפחה, שם פרטי. (שנה). שם הערך. שם האנציקלופדיה (מספר הכרך, עמודים). עיר, ארץ: שם ההוצאה לאור.

דוגמאות:

דאור, ד' (1977). קונפוזיציה והקונפוזיניזם. האנציקלופדיה העברית (כ"ט), 420-423. ירושלים: חברה להוצאת אנציקלופדיות.

Agras, W. S. (2000). Eating disorders. In *Encyclopedia of psychology* (Vol. 3, pp. 120-124). Washington DC: American Psychological Association.

הערה:

1. כאשר רושמים ערך מאנציקלופדיה באנגלית, יש לרשום Vol. לפני מספר הכרך וכמו כן לרשום pp. לפני מספרי העמודים (p כפול מציין שהמאמר כולל יותר מעמוד אחד).
2. יש לרשום את מספר הכרך בספרות רגילות (למשל, 3 ולא III) גם אם מספר הכרך מצוין בספרות הלטיניות (Vol הוא קיצור של Volume (כרך)).

מאמר מעיתונות אלקטרונית מהאינטרנט המבוסס על מקור מודפס

אם מדובר במאמר הקיים גם בכתב עת מודפס וגם בכתב עת מקוון (Online) יש לציין לאחר שם המאמר שמדובר בגרסה אלקטרונית.

דוגמא:

Cohen, B. (2000). Interest and learning from text. [Electronic version]. *Scientific Studies of Reading*, 5, 115-120.

מאמר מתוך כתב עת שמופיע רק באינטרנט

1. אם אין DOI יש להוסיף את תאריך דליית המידע והכתובת. בלעז המונח הוא retrieved, בעברית – נדלה.
2. יש להשתמש בנתוני הפרסום המלאים שמופיעים במאמר.
3. אין להוסיף את מספרי העמודים.

דוגמא:

Cogen, Z. (2004, March 7). Critical Thinking. *Holistic Nursing*, 3. Retrieved June, 15, 2006, from <http://journals.apa.org/HolisticNursing/volume3/pre0030001a.html>.

דוגמא למאמר מכתב עת שמופיע גם בגרסה אלקטרונית (DOI):

Booth, S. H., Booth, A., & Falzon, L. J. (2003). The need for information and research skills training to support evidence-based social care: a literature review and survey. *Learning in Health and Social Care*, 2(4), 191-201. doi: 10.1046/j.1473-6861.2003.00054.x

כתבה או מאמר מתוך אתר

יש לציין את כל הפרטים הידועים על הכתבה ולציין את תאריך החיבור (אם ידוע) ואת תאריך דליית הכתבה.

הערת העורכת: לפי ההנחיות של ה-APA יש צורך לציין תאריך הדלייה המקור רק במידה ומדובר במקור שמשנתה באופן דינאמי. הדוגמא שהם מציינים לכך היא של אתר וויקיפדיה. עם זאת, יש לקחת בחשבון שהרבה מאד אתרים הם דינאמיים, המכניסים ומוציאים כתבות (או שמזיזים לתוך ארכיון לאחר פרק זמן ובכך משנים את נתוני הגישה לכתבה). דעתי האישית היא שעדיף להכניס תאריך דלייה בכל מקרה אך זו דעתי הפרטית! במקרה של ציטוט מתוך מקור מודפס ובמיוחד מתוך מקור אינטרנטי כגון ויקיפדיה מותר לצטט עד 40 מילים. מעבר לכך יש לקבל אשור מהמחבר.

דוגמאות:

עיני, ל. (15.3.09). כשהגשם יורד: דיכאון חורף. נדלה ב: 24.6.09
מתוך <http://doctors.co.il/ar/8041>
יוגב, א' (א.ת.). על הקשר בין קידום אתרים והחלפת קישורים, נדלה ב 2.12.2006
מתוך <http://www.galomania.co.il/TextPage.aspx?ID=48>
המשרד לאיכות הסביבה (2003). זבוב החול. נדלה ב 1.2.2004 מתוך
<http://www.environment.gov.il>
The DISCERN Project 1996-7 (n.d.). Retrieved May 17, 2003,
from: http://www.discern.org.uk/original_discern_project.php

עותק אלקטרוני של מאמר מתוך מאגר מידע
יש לרשום את פרטי המאמר במלואם ולהוסיף את תאריך הדלייה וכן את שם המאגר ממנו נדלה.

דוגמא:

Kumrow, D. (2007). Evidence-based strategies of graduate students to achieve success in a hybrid web-based course. *Journal of Nursing Education*, 46, 3. Retrieved 16/3/2007, from Proquest Database.

ebook ספר אלקטרוני

יש לרשום את פרטי הספר כרגיל לציטוט ספר ולציין את כתבות האתר או את ה DOI.

דוגמא:

Hunt, D.M. (2007). Influenza. In: *Microbiology and Immunology On-line*, Hunt, R.C. editor. <http://pathmicro.med.sc.edu/mhunt/flu.htm> . University of South Carolina School of Medicine.

אזכור הרצאה או פוסטר שהוצגו בכנס

יש לרשום את פרטי ההרצאה ככל מאמר אחר, אך יש להוסיף את פרטי הכנס . במידה והוצג פוסטר יש להחליף את המילה "paper" ב"Poster".

דוגמא:

Lindberg, S. M., & Hyde, J. S. (2007, March). *Mother-child interactions during mathematics homework: Socialization of gender differentiation?* Paper presented at the biennial meeting of the Society for Research on Adolescence, Chicago, IL.

אזכור הרצאה או פוסטר בכנס כאשר ניתן למצוא תקציר מקוון

יש לרשום את פרטי ההרצאה ככל מאמר אחר, אך יש להוסיף את פרטי הכנס . במידה והוצג פוסטר יש להחליף את המילה "wordpaper" ב"Poster".

דוגמא:

Seibel, R., & Saffran, J. (2006, June). *Tune or text: The effect of text on melody recognition*. Paper presented at the annual meeting of XVth Biennial International Conference on Infant Studies, Kyoto, Japan. Abstract retrieved from http://www.allacademic.com/meta/p94581_index.html

הנחיות נוספות ניתן לראות באתרים הבאים:

1. אתר מכון סאלד: http://www.szold.org.il/_Uploads/dbsAttachedFiles/APA.pdf
 2. כללי ציטוט בטקסט: אתר "קביים" <http://kabayim.com/APA-citing.htm>
 3. כללי רישום ביבליוגרפיים: אתר "קביים" <http://kabayim.com/biblio.htm>
- Publication Manual of the American Psychological Association* (2011) (6th Edition).
Washington DC: American Psychological Association.